

Bolle ogen en rode huid bij biggen

Sinds najaar 2024 komen bij de Veekijker-meldingen binnen over biggen met vergrote ogen, scheelzien en een rode huid, soms gepaard met kaalheid. Er is geen sprake van merkbaar verhoogde sterfte en de meeste biggen lijken na enkele weken te herstellen. Er zijn evenwel soms varkens die restverschijnselen houden en niet als jong vleesvarken verkocht kunnen worden. Er zijn enkele meldingen bekend van milde oogverschijnselen bij oudere gelten en vleesvarkens. Begin juli zijn ruim vijftig bedrijven met dergelijke verschijnselen gemeld bij de Veekijker.

Er is, in samenwerking met diverse dierenartsenpraktijken, voerleveranciers en experts intensief gezocht naar een mogelijke verklaring voor deze verschijnselen en er is ook uitvoerig pathologisch en aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Recent heeft GD een mogelijke oorzaak gevonden: een nieuwe variant van parvovirus dat niet eerder bij varkens is gevonden. Dit parvovirus lijkt genetisch in hoge mate op, maar is niet identiek aan, een parvovirus dat meer dan tien jaar geleden in ontlasting van Nederlandse vossen is gevonden. Bij biggen met verschijnselen bleken grote hoeveelheden gehele genetische sequenties van het virus in organen aanwezig. Dit virus is niet eerder in andere diagnostische procedures naar voren gekomen. Dit wijst op zichzelf nog niet op een oorzakelijk verband, maar is wel richtinggevend. Het is ook nog niet duidelijk of dit virus verantwoordelijk is voor alle gevonden verschijnselen.

Parvovirus is bekend in de varkenshouderij; het porcine parvovirus-1 is bekend als verwekker van vruchtbaarheidsproblemen bij zeugen. Op de bedrijven met gemelde oog- en huidklachten is géén melding van problemen bij de vruchtbaarheid van de zeugen. Voor porcine parvovirus-1 worden de meeste zeugen in de opfokperiode gevaccineerd en de meeste bedrijven herhalen deze vaccinatie bij oudere zeugen. Het recent gevonden virus bij de biggen heeft een 'aanzienlijke genetische afstand' tot het porcine parvovirus-1, waardoor de kans op kruisimmunitet laag lijkt. Feitelijk is dit nog onbekend. Het is, meer vanuit een voorzorgsprincipe, raadzaam om de parvovirus vaccinatiestatus op de bedrijven te evalueren.

De verspreidingsroute van dit virus binnen bedrijven is nog onbekend, al lijkt het aannemelijk dat sommige biggen ook al in de baarmoeder besmet kunnen raken. Het is onbekend hoe het virus wordt uitgescheiden door geïnfecteerde biggen. Andere parvovirussen worden uitgescheiden via diverse se- en excreta, zoals mest, nageboortes, of via druppels uit de mond/neus. Uit de onderzoeken bleek daarnaast dat bij geïnfecteerde biggen een grote hoeveelheid virus aanwezig was in de ogen, lever, nier en hersenen.

Parvovirussen zijn heel resistent in de omgeving. Mechanische reiniging en ontsmetting verdienen extra aandacht om de horizontale verspreiding in een varkensbedrijf tegen te gaan. Aandacht moet zich focussen op voorkomen van verspreiding tussen afdelingen en tussen leeftijdsgroepen. Daarnaast is het te adviseren om infectie van dragende zeugen te voorkomen. Van uitbraken met parvovirussen bij honden en katten in dierenasiels is bekend dat het virus heel moeilijk uit de omgeving is te verwijderen, maar ook dat het niet onmogelijk is.

Er is nog veel onbekend over dit virus. Er is enig risico voor de varkensgezondheid. Er zijn echter geen signalen bekend van ziekte bij mensen of andere dieren die in verband worden gebracht met dit virus. Daarnaast is in een overleg tussen humane en veterinaire experts betrokken bij de zoönosenstructuur vastgesteld dat, met de kennis van nu, het zeer onwaarschijnlijk is dat dit virus een risico voor mensen is. Nu een mogelijke verwekker is gevonden kan dit nader worden geëvalueerd. GD doet eerst nader onderzoek naar het oorzakelijk verband tussen dit virus en de verschijnselen, want het verband is nog niet 100 procent zeker. Er is op dit moment nog geen eenvoudige diagnostiek beschikbaar, waardoor aanvullende diagnostiek nog niet mogelijk is. Het belang van de ontwikkeling van dergelijke testen wordt onderkend. Het onderzoek en opvolging van de casuïstiek gaat in afstemming met en in opdracht van diverse belanghebbende organisaties en overheden. We proberen u tijdig te informeren over relevante ontwikkelingen.

Meer informatie

Voor actuele en gedetailleerde informatie kunt u de dossierpagina raadplegen via www.gddiergezondheid.nl/parvo. Heeft u vragen? Bel uw dierenarts of de Veekijker Varken telefoonnummer: 088 20 25 555.